

ΑΝΤΙΠΛΗΜΜΥΡΙΚΗ ΘΩΡΑΚΙΣΗ ΚΑΙ ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ **ΥΔΡΟΦΟΡΟΥ ΟΡΙΖΟΝΤΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΟΥ ΠΟΙΚΙΛΟΥ** **ΟΡΟΥΣ.**

Η περιοχή παρέμβασης για την οποία θα μιλήσουμε είναι η ευρύτερη περιοχή του Ποικίλου Όρους το οποίο εκτείνεται στο δυτικό τμήμα του λεκανοπεδίου των Αθηνών με κατεύθυνση Β.Α. προς Ν.Δ. Αρχίζει από το Δήμο Καματερού προχωρώντας Ν.Δ. μέχρι την περιοχή του Χαϊδαρίου φτάνοντας έως το Σκαρμαγκά. Η ψηλότερη κορυφή του βρίσκεται Βόρεια και είναι η Ζαχαρίτσα στα 453 μ. Στην περιοχή υπάρχουν λατομικοί χώροι που έχουν εγκαταλειφθεί ως χώροι εκμετάλλευσης. Η μέση κλίση των φυσικών πρηνών του όρους είναι 35-75% ενώ στα λατομεία παρατηρούνται κλίσεις μεγαλύτερες του 60%. Σε γενικές γραμμές η φύση του πετρώματος της περιοχής είναι καρστικός ασβεστόλιθος.

Το ανάγλυφο της περιοχής, το γεωλογικό της υπόθεμα καθώς επίσης και η περιορισμένη φυτοκάλυψή της, είναι χαρακτηριστικά που την καθιστούν σαν μια περιοχή που ευνοεί την ανάπτυξη χειμαρρικών φαινομένων. Χειμαρρικά φαινόμενα τα οποία σε έντονες βροχοπτώσεις μπορούν να προκαλέσουν αρκετά προβλήματα στο ίδιο το βουνό καθώς επίσης και στις αστικές πεδινές περιοχές όπου καταλήγουν τα ρέματα που διατρέχουν το Όρος. Στο Ποικίλο Όρος το βασικό πρόβλημα το οποίο δημιουργείται από τα χειμαρρικά φαινόμενα είναι αυτό της διάβρωσης με αποτέλεσμα την συνεχή υποβάθμισή του. Βασικό πρόβλημα όμως είναι και αυτό των πλημμυρών στις περιοχές που καταλήγουν μεγάλα ρέματα, αφού τα περισσότερα από αυτά που ξεκινούν από το βουνό και καταλήγουν στον αστικό ιστό είτε έχουν μπαζωθεί είτε δεν έχουν κατάλληλα διευθετηθεί.

Τα προηγούμενα χρόνια ο Α.Σ.Δ.Α., με υδρολογικές μελέτες που εκπόνησε, έχει κατασκευάσει στο Ποικίλο πέντε γεωτρήσεις οι οποίες βρίσκονται α) Καψάλωνα (Χαϊδारी) β) Πάνθεον (Αγ. Βαρβάρα) γ) Φοίνικας (Περιστέρι) δ) Νταμάρι Γρηγορίου (Πετρούπολη) ε) Πάρκο Νεολαίας (Χαϊδारी) (χάρτης) με τις οποίες προσπάθησε να καλύψει τις ανάγκες του Όρους σε νερό κατά την διάρκεια κυρίως των θερινών μηνών. Οι μελέτες αυτές όμως απέδειξαν ότι ο υπόγειος υδροφόρος ορίζοντας του Ποικίλο όρους δεν βρίσκεται σε καλή κατάσταση αφού διαπιστώνεται υφαλμύριση των υπόγειων υδάτων. Αυτή η διαπίστωση καθιστά απαγορευτικό το άνοιγμα κι άλλων γεωτρήσεων καθώς και την άντληση μεγάλων ποσοτήτων νερού από τις ήδη υπάρχουσες.

Από τα προβλήματα που αναπτύχθηκαν παραπάνω προκύπτει ότι είναι αναγκαίο να μεριμνήσουμε για την κατάσταση που επικρατεί στο βουνό. Πρέπει να γίνει λοιπόν μελέτη για την καταγραφή και αποτύπωση του υδρολογικού δικτύου του Ποικίλου Όρους με σκοπό τη διαχείριση των υδάτων που απορρέουν και την αποφυγή πλημμυρών. Το έργο θα περιλαμβάνει κατασκευή μικρών χωμάτων και βραχωδών φραγμάτων στις κύριες ρεματιές του Όρους καθώς επίσης και κατασκευή μικρών

λιμνοδεξαμενών στις εξόδους καθώς και δίπλα από αυτές (χάρτης). Επιπρόσθετα έργα τοίχων αντιστήριξης των πρανών ίσως να μπορούσαν να γίνουν σε διάφορες περιοχές. Παράλληλα πρέπει να συνεχιστούν τα έργα φύτευσης που εδώ και χρόνια έχουν ξεκινήσει από τον Α.Σ.Δ.Α. σε επιλεγμένα σημεία κατάλληλων δασικών ειδών, με σκοπό την συγκράτηση του εδάφους και την αποφυγή διαβρώσεων. Το είδος, η ακριβής μορφή και το μέγεθος των έργων θα προσδιοριστεί ύστερα από μελέτες, που θα λάβουν υπόψη τα δεδομένα της περιοχής, αλλά από και την υπάρχουσα εμπειρία από ανάλογες περιπτώσεις. Τα έργα αυτά, πολλά από τα οποία είναι ιδιότυπα, απαιτούν έμπειρους μελετητές για την σύνταξη των οριστικών μελετών τους και προϋποθέτουν ειδικές επιστημονικές γνώσεις. Η μελέτη για την κατασκευή των έργων προτείνεται να αρχίσει από τις περιοχές του λατομείου Γρηγορίου και του νεκροταφείου Πετρούπολης που είναι δημόσιες εκτάσεις και όπου έχουν παρατηρηθεί προβλήματα από πλημμύρες.

Ο σκοπός της όλης παρέμβασης είναι με τη κατασκευή των έργων να γίνει η διευθέτηση των χειμάρρων της ορεινής λεκάνης του Ποικίλου Όρους που λόγω της γειτνίασής τους με ανενεργά λατομεία που υπάρχουν, δέχονται μεγάλους όγκους νερού. Σκοπός δηλαδή των έργων είναι η σημαντική απάλυνση των πλημμυρικών αιχμών (μείωση της Q_{max} μέγιστη παροχή, αύξηση του χρόνου ροής του πλημμυρικού κύματος), ώστε κάθε απορροϊκή βροχή να εξέρχεται στον πεδινό χώρο με τη μικρότερη δυνατή παροχή. Επίσης με τις λιμνοδεξαμενές επιδιώκουμε να γίνει συγκράτηση και συγκέντρωση ποσοτήτων νερού, που πρώτα θα κατέληγαν στις πεδινές περιοχές και χρησιμοποίηση του αποθηκευμένου αυτού νερού για άρδευση του όρους, με την κατασκευή βέβαια του κατάλληλου δικτύου για την μεταφορά του. Τέλος οι αναδασώσεις θα συνεισφέρουν κατ' αρχήν στην σημαντική μείωση της διάβρωσης του βουνού και κατά δεύτερον στη αισθητική αναβάθμιση του.

Επιγραμματικά λοιπόν τα αναμενόμενα αποτελέσματα της επέμβασής μας θα είναι:

- α) Η μείωση των χειμαρρικών φαινομένων που δημιουργούν προβλήματα στους γειτνιάζοντες Δήμους.
- β) Η ανάσχεση της ροής του νερού και αύξηση της κατεισδυσής των υδάτων στο ασβεστολιθικό υπόβαθρο με τελικό αποδέκτη τον υπόγειο υδροφόρο ορίζοντα.
- γ) Ο περιορισμός της διάβρωσης του Όρους.
- δ) Η αύξηση της φυτοκάλυψης.

Τα έργα διευθέτησης των ρεμάτων του Ποικίλου Όρους είναι ένα μεγάλο και σημαντικό έργο για την πόλη της Δυτικής Αθήνας, που θα θωρακίσει την πόλη από τις συχνές πλημμύρες, θα εμπλουτίσει το υπόγειο υδροφόρο ορίζοντα της και που θα βελτιώσει την καθημερινή ζωή των πολιτών της.

Νίκος Σπηλιόπουλος

Τεχνολόγος Δασοπόνος ΑΣΔΑ